

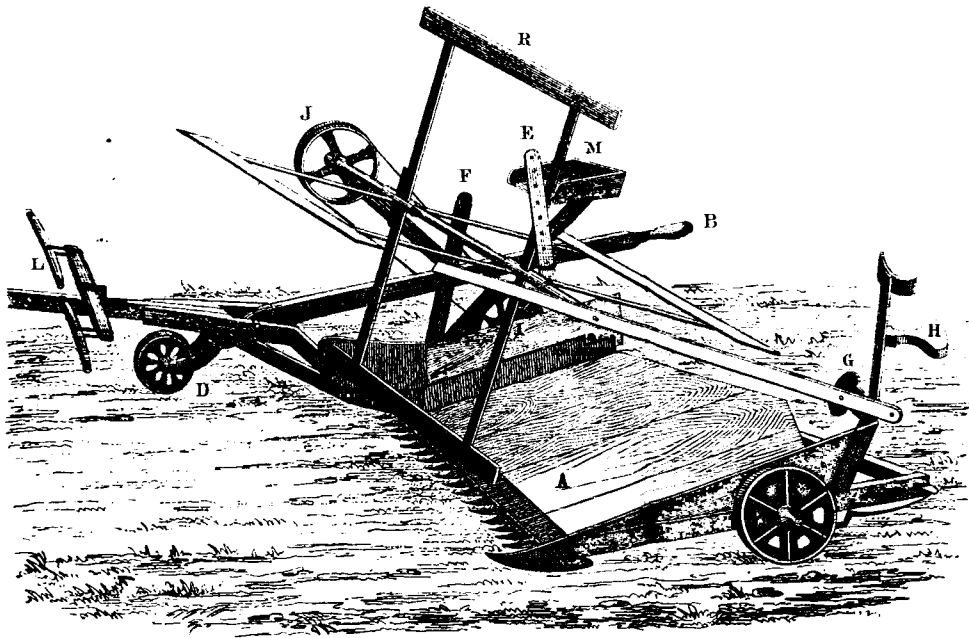
Om Meiemaskiner.

(Med Tegninger.)

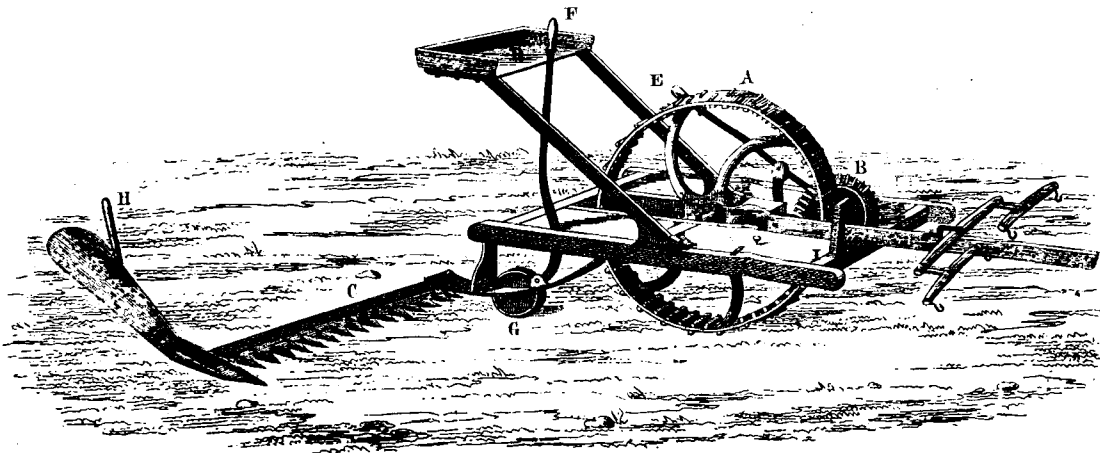
Endstjøndt Landmændenes Opmærksomhed har været meget henvendt paa Meiemaskiner, har dette Aar ikke tilfredsstillet Forventningerne; baade Veiret, Jordens Bestaffenhed og Sædens Tilstand har hindret de mere omfattende Forsøg, som her i Landet vare paatænkte. Meiemaskiner af forskjellig Construction ere prøvede iaar idetmindste paa tre Steder her i Landet (Gjeddesdal, Durupgaard og ved Aalborg), men dog har hverken Overbeviisningen om deres Brugbarhed eller Nødvendigheden af deres Benyttelse befæstet sig. Grunden dertil er deels at Aaret har frembudt eiendommelige Vanskeligheder for Meiemaskinens Brug, og deels at ikke et større Antal Landmænd har havt Leilighed til at bivaane Proverne. Landhuusholdningselskabets Maskine, der efterat være bragt i Gang paa Gjeddesdal, var bestemt at prøves offentlig, blev paa Grund af de ovenansførte uheldige Omstændigheder kun prøvet paa Gjeddesdal, for et indskrænket Antal Mænd, og uden at Overbeviisningen om Maskinens Fortrin kunde vinde Udbredelse.

Imidlertid fortjener Meiemaskinen sikkert Landmandens fulde Opmærksomhed; det er ikke alene i England, Amerika og Frankrig at den har fundet Udbredelse, men ogsaa i Rusland, Polen og Ungarn ere Hundreder af Maskiner i Gang, der allerede ere benyttede i flere Aar med stor Fordeel. Efter en Beretning fra Rusland, som vi have liggende for os, var man i Sommeren 1859 istand til at høste 18 Tdr. Land med Baarsæd

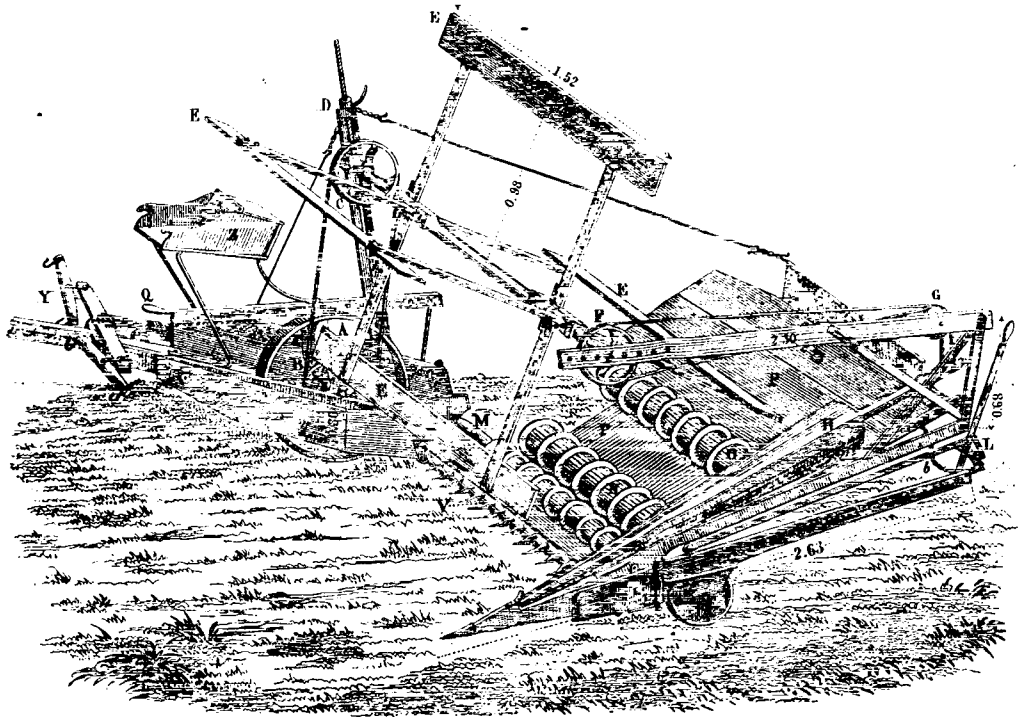
WOOD & MEIEMASKINE

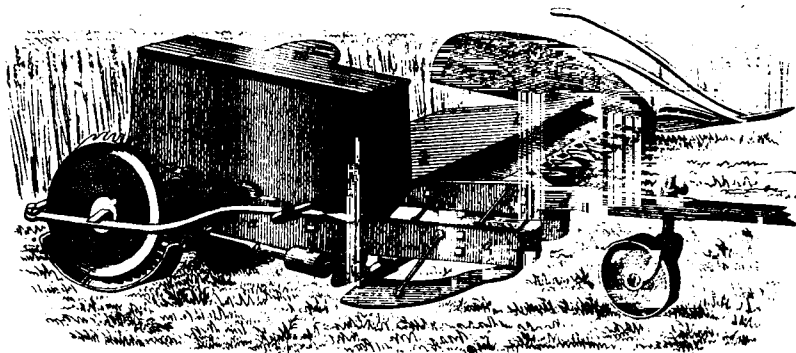
ALLEN & SLAEMASKINE.

BURGESS ET KEY'S MEIEMASKINE.

DRAY'S HUSSEY'S MEIEMASKINE.

eller 14 Edr. Land Hvede i en Arbejdsdag paa 15 Timer med en Meiemaskine af Burges's og Key, den samme Art, som Landhuusholdningselskabet har anskaffet. Maskinen blev trukket af 4 smaa Heste og styredes af 2 Mand; baade Heste og Mandskab skiftede hver 5te Time, saaledes at Maskinens Betjening kostede 8 Heste og 4 Mand, som vel nok hos os kunde reduceres til 6 Heste og 3 Mand, og under heldige Forhold endog til 4 Heste og 2 Mand, da Maskinen kan betjenes af een Mand. Et saa stort Udbytte som det ovenanførte tør man dog under vore Forhold neppe gjøre Regning paa, baade fordi Arbejdstiden hos os er kortere, og flere Hindringer for Maskinens Gang ved Hegn, Grøfter og Leiesæd forekomme, end paa den uoverskuelige sydrussiske Steppe, hvor Proverne ere foretagne; men 10—12 Edr. Land Vaarsæd og 8—10 Edr. Land Vintersæd vil vel kunne naaes.

Med Hensyn til Principet for Maskinens Construction antage vi, at Maalet omtrent er naaet, men derimod staaer endnu Meget tilbage, for at gjøre den let og mere beqvem ved Brugen. Det naae vi imidlertid ikke før vore Landmænd og Fabrikanter selv tage Sagen fat. Naar man erindrer den store Forskjel i Henseende til Brugbarheden for vore Forhold, der finder Sted mellem den store, tunge bayleyske Plov, der først kom her til Landet, og vor nuværende Svingplov, tør man nære Haabet om, at en lignende Forandring vil foregaae med Meiemaskinen, uden at Principet behøver at forandres, naar Landmænd og Fabrikanter i Forening arbeide paa dens Forbedring og Omdannelse for vore Forhold. Det vil imidlertid først skee, naar vore Fabrikanter lægge sig efter at forfærdige den og Landmændene paa mange Steder prøve den og hjælpe Fabrikanten med at overveie de Forbedringer, den kan modtage.

En Maskine, der saavidt os bekjendt endnu ikke er prøvet her i Landet, er Slaaemaskinen til Græs, og dog fortjener den stor Opmærksomhed og vil vist kunne finde en udstrakt Anvendelse paa de store flade Marskeenge paa Halsøens Vestkyst

og ved Liimsfjorden, hvor Høbjergningen er saa betydelig og mange Gange saa besværlig.

For endmere at henlede Opmærksomheden paa denne Sag ville vi her nærmest efter Journal d'Agriculture pratique levere Tegninger og Beskrivelser af de Maskiner, der i de sidste Aar især have tiltrukket sig Opmærksomhed, og begynde med den, der maa ansees som den fuldkomneste, men ogsaa meest sammenfatte, nemlig

Burgess og Key's Meiemaskine.

Maskinen hviler paa de to Hjul af forskjellig Diameter A og a; fra A sættes alle de forskjellige Organer i Bevægelse. Hesten anbringes ved Y og Rudfken styrer fra Sædet Z Maskinen. Paa Axen af Hjulet A er et Tandhjul anbragt, der ved Hjælp af et Par coniske Hjul overfører Hjulets Bevægelse med en meget forøget Hurtighed til en Krumtap, der er befæstet i Saven V, der saaledes sættes i en meget hurtig horizontal frem- og tilbagegaaende Bevægelse. I det Maskinen bringes frem af Hestene, overfjærer Saven Straaet saa nær Jorden, som Forholdene tillade, og for at lette Afstjæringen er en Række Jerntænder anbragt foran Saven, hvorved Straaet holdes sammen medens det skjæres. Saven bestaaer af smaa riflede Staalplader af omtrent 3 Tommers Længde og skarpslebne fortil; de ere befæstede paa en tynd Jernstang, med hvilken Krumtappen er forbunden. Ved Hjælp af Remskiven B, der er anbragt paa Hjulet A's Axe, sættes Remskiven C i langsom Bevægelse, og paa dennes Axe ere 4 Binger E anbragte; ved Hjælp af Skruen ved D og Huller i Tapleiet ved F kunne Bingerne hæves og sænkes efter Kornets Høide, og de stilles da saaledes, at de uden at slaae Kornet af Aget trykke Straaet ind mod Saven og efter Afstjæringen kaste det ned paa den skraatstaaende Plade P. Et kegleformet Stykke Træ H, der sættes i Bevægelse ved Hjælp af Remskiven F, dreies langsomt ind imod Maskinen, for at føre de Straa, der falde til Siden, ind paa Pladen P.

Forjaavidt er Maskinen ikke forskjellig fra den oprindelige Mac-Cormicke, men det Giendommelige ved Burges's og Key's Maskine og som udmærker den fra de andre Maskiner, vi her ville omtale, er Afslaggerapparatet, som vi nu skulle beskrive.

Istedetfor at Sæden, efterat være falden paa Pladen P, ellers maa føres bort af en Mand, der har et meget besværligt Arbeide, er her anbragt 3 Træcylindere M, N og O, der skruformigt ere ombundne med en Strimmel Jernblis paa Kant, og som ved Remsiver sættes i Bevægelse. Det afkaarne Korn, der falder paa Pladen P, bliver saaledes ikke liggende der, men føres ved Skruernes Omdreining til den høire Side af Maskinen, hvor et Indsnit er gjort i Pladen P, hvorigjennem Kornet falder paa Jorden. Da imidlertid de nederste Skruer M og N ere kortere end den øverste O, fortsættes Bevægelsen af Topenden længere end af Rodenden og idet Kornet lægges paa Marken, er det derfor dreiet saaledes om, at Agene ligge udeste og lagt ligejaa ordentligt paa Skaar, som den omhyggeligste Meier kan udføre det med Meieredet.

Ved Aflægningen til Siden bliver en aaben Plads mellem det meiede og umeiede Korn, saaledes at der er Plads for Hestene at komme frem, naar Maskinen kommer tilbage til samme Sted af Marken. Man er derfor med denne Maskine istand til, naar først et Skaar er hugget rundt om Marken, at kunne fortsætte Arbeidet uafbrudt, indtil al Sæden er meiet. Denne Maskine har altsaa det store Fortrin at kunne holdes i Gang med en forholdsvis ringe Arbeidskraft, og ved Siden af det andet Høstarbeide kan man saaledes ved Meiemaskinen faae al den Sød meiet og lagt paa Skaar, som ellers vilde blive overmoden inden man kom dertil. Maskinen synes at passe bedre for Baarsød end for Vintersød, der ofte er for lang i Straaet og ligger for meget.

Endskjøndt Afslagningsapparatet er simpelt, gjør det dog Maskinen baade tungere og mere sammensat. En større Letthed og Bevægelighed vil i hvert Tilfælde kunne naaes ved at gjøre Maskinen smalle, og flere Forbedringer i denne Retning ville

sikkert ikke udeblive, naar Maskinen kommer almindeligere i Brug. Vi ansee denne Maskine for den bedste af de hidtil bekendte, og den er ogsaa overalt ved Proverne gaaet af med Seiren.

De paa Tegningen anførte Tal ere fransk Maal, een Meter = 3,186 danske Fod.

Forskjellige Apparater, der findes paa Maskinen til at regulere de forskjellige Organer efter Sædens og Jordsmonnets Bestaaffenhed, have vi i denne korte Beskrivelse ikke villet opholde os ved.

Wood's Meiemaskine.

Denne Maskine, der ved Proven i Frankrig i f. A. erholdt 2den Præmie, er simplere i sin Construction end den forrige, da Afslaggerapparatet mangler, men forresten i Principet overeensstemmende dermed. Ved Hjulet I sættes Sæven og Vingerne, der ere indrettede paa samme Maade som nysbeskrevet, i Bevægelse. Ved Hjelp af den lille Rulle D, der kan hæves og sænkes ved Vægtstangen B, der befæstes i Hullerne paa E, indstilles Sæven nærmere eller fjernere fra Jorden. Hestene ere forspændte ved L, Rudsten sidder i Sædet M og Afslaggeren paa H, hvorfra han med en Rive samler Sæden, der falder paa Pladen A og kaster den paa Jorden bag Maskinen, hvor den optages af de efterfølgende Bindere og maa bringes til Side, for at Maskinen, naar den kommer tilbage til samme Sted, kan finde Plads at komme frem.

Da denne Maskine ikke udfører andet Arbeide end Afstæringen, er den forholdsviis let; men den fordrer nødvendigviis 2 Mand og et tilstrækkeligt Antal Bindere, for at Sæden kan være bunden og ført bort inden Maskinen kommer tilbage.

Dray's-Hussey's Meiemaskine.

Tegningen til denne Maskine have vi laant af Stephens Book of Farm Implements and Machines. Den oprindelige Hussey'ske Maskine er bleven forbedret af Dray og fører der-

for Begges Navne; det er den simpleste Meiemaskine, da selv Bingerne ere udeladte. Skjæreapparatet er som ved De tidligere beskrevne Maskiner, og bevæges paa samme Maade ved Hjælp af det høire Hjul, hvorpaa Maskinen hviler, men hvoraf paa Tegningen kun sees et lille Stykke g under Kassen l, m, der bedækker det og tjener til Sæde for Kudst og Afslagger. Hjulet er forsynet med smaa Tvarstykker, der springe en halv Tomme frem for at hindre det fra at slæbe. Det coniske Landhjul b er anbragt paa Hjulaxen og sætter ved Hjælp af et lille Drev Azen o i en hurtig Bevægelse; paa Azens Ende er en Krumtap, der bevæger Saven frem og tilbage. Under Stangen d er anbragt et Hjul, der kan hæves og sænkes, hvorved Stubberne efter Jordens Beskaffenhed blive høiere eller lavere.

Til Maskinens Betjening høre ligesom ved Woods to Mand, nemlig en Kudst og en Afslagger, foruden det fornødne Antal Bindere. Den afmeiede Sæd falder paa Pladen k, der her ikke er fast, men kan dreie sig om en horizontal Aze, der ligger i Midten som paa et Bippebrædt. Naar der er samlet en tilstrækkelig Mængde Sæd paa Pladen, kan Afslaggeren med Foden vippe Pladen over og kaste Sæden ned paa Jorden bag Maskinen; paa Tegningen er Pladen fremstillet i Bevægelse, saaledes at den bageste Deel er ved Jorden og den forreste Deel hævet. Ved en Stroppe, hvori den høire Fod sættes, kan Afslaggeren, der er forsynet med en Rive, med temmelig Lethed vippe Pladen over og bringe den tilbage i den gamle Stilling.

Maskinen er af en simpel Construction, temmelig let at bringe frem og arbejder under almindelige Forhold godt; men den fordrer to Mand til Betjening, hvoraf Afslaggeren har et strengt Arbejde og maa jevnlig afløses, og da Sæden falder bag Maskinen, maa et tilstrækkeligt Antal Bindere være ved Haanden for at fæste Sæden bort, inden Maskinen kommer tilbage til samme Sted af Marken. Den paa Durupgaard

benyttede Maskine er af denne Construction, ligesom en tidligere i Fyen prøvet Maskine.

Allen's Slaemaskine. *)

Maskinen er alene bestemt til at slaa Græs og udmærker sig ved sin Simpelhed og lette Construction. Afhjæringen skeer ved en Sav, der sættes i Bevægelse ved Hjulet A paa en lignende Maade som ved de forhen beskrevne Maskiner. Paa Omkredsen har Hjulet A paa den ydre Side smaa fremspringende Ujevnheder for ikke at slæbe, og paa den indre Side Tænder, hvorved et lille Drev, paa hvis Axe det coniske Hjul B er anbragt, sættes i Bevægelse; ved et andet conisk Hjul, der griber ind i B, bevæges den Krumtap, der trækker Saven frem og tilbage. Rudflen, der sidder i Sædet D, kan ved Hjælp af Haandtaget F hæve eller sænke Saven efter Jordbundens Beskaffenhed og ved Bragtstangen E, som han kan bevæge med Foden, bringe Hjulene ud af Indgribning og saaledes standse Saven. Naar Saven stoppes af Græs, kan ved Hjælp af Haandtaget H Saven hæves op og renses. Under Arbeidet er Hjulet ligesom ved Dray's Maskine bedækket med en Kasse for at hindre Beskadigelse.

Det afslaarne Græs bliver liggende paa Stedet, da det ingen Skade lider ved at Hest og Hjul gaae derover, naar Maskinen kommer tilbage og gjør det næste Snit. Maskinen, anvendt i Forbindelse med Høspredemaskinen og en passende Hesterive, vil indskrænke Haandarbeidet ved Høbjergningen til Stakfætning og Læsning.

*) I Ugeskrift for Landmænd af 13de Septbr. d. A., 10de Bind Nr. 11, findes Beretning over de Prøver, der foretoges med Slaemaskinen ved Vincennes fra 17—21de Juni d. A. og Tegningen af denne Maskine.